Pelgrimeren
in Groningen

Etappe 9 Kloosterpad Groningen Chr. Spiritualiteit Aduard Grootegast

Eugène Burnand: Johannes en Petrus rennend naar het graf

Tussen vrees en hoop

Alles lijkt verloren. Jezus is verraden, gemarteld en aan een Romeinse galg gehangen. En toch… de gebeurtenissen hebben een merkwaardige keer genomen. Maria Magdalena is ’s morgens vroeg naar het graf gegaan en heeft gezien dat de steen voor de ingang van het graf was weggehaald. Jezus’ lichaam is weg. Ze rent naar Petrus en Johannes. Zij rennen naar het graf. Johannes rent harder dan Petrus. Zou het waar kunnen zijn? Zou het waar kunnen zijn dat wat Jezus heeft gezegd over weer opgewekt worden echt gebeurd is?

We weten niet wat er allemaal in hun hoofden omgaat. Maar de briljante Zwitserse realist Eugène Burnand weet hun intense emoties prachtig weer te geven. Als kinderen die een cadeau zien staan waarvan ze nooit gedacht hadden dat ze het zouden krijgen, rennen Johannes en Petrus naar het graf om te kijken of het waar is wat Maria heeft verteld. Johannes, met een wit kleed aan als symbool van reinheid, knijpt zijn handen fijn als een voetbalfan die vurig hoopt dat zijn team toch nog zal winnen. Petrus, wat ouder, zijn gezicht gerimpeld door zijn leven als visser, drukt zijn hand tegen zijn hart. Zal ik echt degene weerzien van wie ik zoveel weerzien, ook al heb ik hem onder druk verraden?

Omdat hij niet meeging met het modernisme van zijn tijd, ondervond Burnand veel tegenstand. Terwijl schilders als Van Gogh en Gauguin de kijker achter het zichtbare lieten kijken naar een andere werkelijkheid, schilderde Burnand de werkelijkheid zoals hij die zag. Hij hield van het Zwitserse landschap en maakte schilderijen over de schoonheid van zijn geliefde vaderland. Hij maakte ook historiestukken als de *Vlucht van Karel de Stoute*, voorbodes van de film met zijn fotografische realisme.

Vandaag de dag kunnen we echter erkennen dat zijn werk veel meer is dan alleen maar naturalisme. Vooral in zijn bijbelse werken geeft hij de emotionele lading van gebeurtenissen treffend weer. In zijn *Terugkeer van de verloren zoon* schildert hij zichzelf niet als de zoon, maar als de vader. Het doet denken aan Rembrandts beroemde schilderij uit 1669 over hetzelfde onderwerp met de vaders barmhartige en verdrietvolle vreugde.

Burnands *Johannes en Petrus rennend naar het graf* nodigt ons uit om te geloven, niet door een aantal theologische stellingen te onderschrijven maar met een geloof dat zegt 'Ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp', een geloof dat afrent op hetgeen waarin het gelooft, een geloof dat met J.S.
Bachs *Paasoratorium* zingt: *Kommt, eilet und laufet.*

Eugène Burnand: *Johannes en Petrus rennend naar het graf*, 1898, olieverf op doek, 83 x 135 cm, Musée d'Orsay, Parijs.

Eugène Burnand (1850-1921)werd inMoudon, Canton de Vaud, Zwitserland geboren. Hij studeerde aan het Ecole des Beaux-Arts in Genève bij Barthélémy Menn, een realistisch schilder. In 1872 verhuisde hij naar Parijs. Hoewel hij bekendstaat als een realist en hij zich aangetrokken voelde tot de opkomende fotografie, zijn zijn schilderijen toch veel meer dan naturalistische weergaves van mensen, landschappen en taferelen. Jean-Francois Millet was dan ook belangrijk voorbeeld voor hem, die eenvoudige mensen biddend of werkend op het veld weergaf. Burnand wordt vaak tegenover Ferdinand Hodler gezet, de realistische kunstenaar uit Bern, die ook religieus werk maakte dat echter veel expressionistischer was dan dat van Burnand, die een calvinistische achtergrond had. Na 50 productieve jaren stierf Burnand in 1921 in Parijs.

William Edgar is professor in de apologetiek aan Westminster Theological Seminary in Philadelphia, waar hij al meer dan 20 jaar lesgeeft. Hij is dominee in de Presbyterian Church in America. Hij leidt de gospel-jazzband *Renewal.* Edgar is momenteel *Professeur Associé* aan de Faculté Jean Calvin, Aix-en-Provence, Frankrijk. Zijn belangstelling gaat uit naar de apologetiek, theologie, esthetiek, zwarte muziek en ethiek.

ArtWay beeldmeditatie Pasen 2013